

## LAKIALOITE 58/2010 vp

### Laki perusopetuslain 30 §:n muuttamisesta

#### *Eduskunnalle*

Perusopetuslain (628/1998) 30 §:ssä säädetään, että opetusryhmien tulee olla sellaisia, että opetuksessa voidaan saavuttaa opetussuunnitelmasa asetetut tavoitteet. Tämän tarkemmin opetusryhmien koosta perusopetuksessa ei erityisopetusta lukuun ottamatta silti ole säädetty. Ongelmallista on, että pelkät suositukset eivät sido kuntia riittävän pienien opetusryhmien järjestämiseen.

Opetusministeriö listasi viime vuoden lopulla perusopetuksen laatusuosituksia, joiden mukaan koulujen pitäisi toimia. Suositusten mukaan luokissa saisi olla keskimäärin 20–25 oppilasta ja yhtä opinto-ohjaajaa kohti saisi olla yläkouluissa enintään 250 oppilasta. Laatuksiteereissa vedotaan myös siihen, ettei koulutuksen järjestäjän eli kunnan taloudellinen tilanne tai opettajien lomauttaminen saa vaarantaa oppilaiden oikeutta opetukseen. Perusopetuksen laatuksiteerit ovat oikeasuuntaiset mutta jättävät liikaa tulkintavaltaa kunnille. Vaikka oppilasryhmien keskimääräinen koko on määritelty, samassa kunnassa voi olla sekä 15:n että 30 oppilaan luokkia, kunhan keskimääräinen ryhmäkoko on suosituksen mukainen.

Laatukriteerit ovat nykyisellään pelkkä toivomuslista, sillä suositukset eivät sido kuntia. Jos kunta ei noudata opetusministeriön suosituksia, sille ei välttämättä koidu mitään erityisiä seurauksia. Säätelemättömät ryhmäkoot ovat todellinen uhka opetuksen tasa-arvolle tiukkenevan kuntatalouden aikana. Eri kunnissa asuvat lapset ovat vaarassa joutua eriarvoiseen asemaan riippuen siitä, mikä kunnan taloudellinen tilanne

on ja millaisia oppilasryhmien kokoon liittyviä ratkaisuja niiden perusopetuksessa tehdään.

Koulujen ryhmäkoon on tiedetty jo pitkään olevan yhteydessä koulussa menestymiseen. Suomen Akatemian ja Duodecimin asiantuntijat ovat jälleen tuoneet esiin, että nuoret pärjäävät sitä paremmin, mitä pienemmässä ja kiinteämmässä ryhmässä he voivat koulunsa käydä. Sopiva ryhmäkoko murrosikäisille olisi alle 21 oppilasta. Pysyvä ryhmä puolestaan tukee vaihtuvia ryhmiä paremmin koulumenestyksen lisäksi itsetuntoa ja oppimista.

Ryhmäkoko on tiiviissä yhteydessä nuorten hyvinvointiin. Lomautuksilla ja ylisuurilla opetusryhmillä jaetaan nuoria menestyjiin ja häviäjiin. Siitä syntyvä lasku lankeaa maksuun viimeistään siinä vaiheessa, kun heidän pitäisi aloittaa työelämä. Jo nyt näkyvä nuorten pahoinvointi on vasta varoittava huutomerkki.

OAJ:n mielestä sopiva ryhmäkoko olisi korkeintaan 20 oppilasta. Pienemmissä ryhmissä sekä oppilailta että opettajilta on helpompaa. OAJ:ssä on laskettu, että 2 000 opettajaa lisää Suomen kouluihin maksaa reilut 105 miljoonaa euroa. Yksi syrjäytynyt elämä maksaa yhteiskunnalle miljoonan. Jos jokainen näistä opettajista "pelastaa" yhden lapsen vuodessa, tuotto yhteiskunnalle on 2 miljardia euroa. Jos opettaja on töissä 30 vuotta, yhteiskunnalle kertyy mittavat säästöt.

Monet alkuopetukseen liittyvät pedagogiset syyt puhuvat pienten opetusryhmien puolesta. Liian suuret opetusryhmät lisäävät koulunkäyntiavustajien ja oppilashuollon tarvetta. Nuoria ei

saa jättää oman onnensa nojaan suuriin opetusryhmiin ja lomautusten keskelle, päinvastoin: opetuksesta ja turvallisuudesta on pidettävä tarkka huoli. Opetusryhmien kokojen rajoittaminen on entistä tärkeämpää, jos hallituksen suunnitelmat integroida erityisopetusta tarvitsevat oppilaat yleisopetuksen ryhmiin toteutuvat.

Pahimmillaan opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet jäävät saavuttamatta liian suuren ryh-

mäkoon vuoksi. Kaikkein ratkaisevin kysymys on kuitenkin yhden lapsen kokonaisvaltainen hyvinvointi. Siksi on välttämätöntä säädellä erillisellä asetuksella perusopetuksen ryhmäkokoja etenkin alkuopetuksessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:*

## Laki

### perusopetuslain 30 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan perusopetuslain (628/1998) 30 §:n 2 momentti seuraavasti:

30 §

*Oikeus saada opetusta*

massa asetetut tavoitteet. Opetusryhmien koosta säädetään erikseen valtioneuvoston asetuksella.

— — — — —  
Opetusryhmät tulee muodostaa siten, että opetuksessa voidaan saavuttaa opetussuunnitel-

— — — — —  
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 9 päivänä syyskuuta 2010

Päivi Räsänen /kd  
Tarja Tallqvist /kd